

**RAADSADVIES**

Zaakdossier: D00038427

raadsadvies

2019/13398
Auteur : ing. C.A.P. van Dooren
Afdeling : Ruimte
E-mail : Cor.van.Dooren@uden.nl
Port. : F. van Lankvelt

Effect op de begroting

 Ja  Nee**Onderwerp**

Wijziging Gemeenschappelijke regeling ODBN.

**Advies**

1. Het college van B&W van de gemeente Uden toestemming te geven om de gewijzigde Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Brabant Noord vast te stellen.

**Inleiding**

De ODBN is ontstaan uit het Regionaal Milieubedrijf Brabant Noordoost (RMB). Bij de omvorming in 2013 tot de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) zijn de colleges van de Meierij-gemeenten en de provincie Noord-Brabant toegetreden. De ODBN is een Gemeenschappelijke regeling (Gr) in de vorm van een openbaar lichaam. In de Gr is vastgelegd dat minimaal de basistaken (Wabo milieu) zoals vastgelegd in het Besluit omgevingsrecht worden ingebracht en dat afspraken kunnen worden gemaakt over het inbrengen van verzoektaken (milieu). De ODBN bestaat uit 16 gemeenten en de provincie Noord-Brabant.

De ODBN biedt nu een gewijzigde Gr aan en vraagt om deze in het college vast te stellen. De reden daarvoor is meerledig;

- Veranderingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Het begrip "collectieve taken" is toegevoegd
- Vervangen van het instrument "Dienstverleningsovereenkomst" door "Algemene leveringsvoorwaarden".
- Ontvlechting van de voormalige RMB taken.
- De nazorg van de voormalige stortplaats Uden is beëindigd.
- Afsplitsing van de afvalinzameling van het Land van Cuijk en Boekel in een nieuwe Gr Afvalinzameling.

De ODBN heeft de voorliggende wijziging van de Gr in oktober 2018 aangeboden. De behandeling heeft vertraging opgelopen vanwege de doorlooptijd van de adviesrapporten alsmede het wachten op de laatste bodem monitoringsgegevens van augustus 2019.

## **Beoogd effect**

Voldoen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen en een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling.

## **Duurzaamheid**

Niet van toepassing.

## **Argumenten**

### *1.1 De nazorg van de voormalige vuilstort Uden is privaatrechtelijk overgedragen aan een stichting.*

In artikel 7b (Afvalverwerking) van de huidige Gr is aangegeven dat de nazorg van gesloten stortplaatsen en het uitvoeren van toezicht- en handhaving activiteiten in het kader van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer ODBN taken zijn. In het gewijzigde Gr voorstel is deze bepaling over de voormalige stortplaats van Uden niet meer opgenomen. De reden daarvoor is dat het DB van de ODBN, naar aanleiding van een verzoek van de beheerder Attero, op 14 december 2016 heeft ingestemd met de verkoop en overdracht van de ondergrond van de stortplaats Uden aan de Stichting Bodembeheer Nederland (SBN) (Nazorg Bodem Uden BV) en het gelijktijdig wijzigen van de overeenkomst uit 2001 met Attero. Door in te stemmen met de verkoop gaf de ODBN uitvoering aan haar eigen visie (Koersdocument 2014–2020) om zich zoveel als mogelijk te richten op haar kerntaken. De nazorgverplichting van de voormalige stortplaats is ondergebracht bij Nazorg Bodem Uden BV. Mocht er met deze BV iets fout gaan dan staat de Stichting Bodembeheer Nederland garant. Deze stichting heeft een waarborgfonds opgericht om eventuele bodem problemen op te pakken en te financieren. De ODBN heeft de overdracht met voldoende waarborgen ingevuld bij de SBN. Omdat de stortplaats op Udens grondgebied is gelegen, komt de overblijvende monitortak bij de gemeente Uden te liggen. Deze taak bestaat louter uit het monitoren van periodieke (nazorg) gegevens. Dit met het doel om bij een ernstige bodemverontreiniging zo nodig tijdig te kunnen optreden en in het uiterste geval met schade beperkende maatregelen.

### *1.2 Er is een nieuw item "collectieve taken" in de gewijzigde Gr opgenomen.*

Ongeveer 5 jaren geleden, bij de oprichting van de regionale omgevingsdienst, vormde het overstijgend gemeenschappelijke belang een belangrijk uitgangspunt. Vanaf de start is dit uitgangspunt in het inrichtingsplan, onder de noemer van bovenlokale taken, organisatorisch bij de ODBN ingebed. Deze collectieve taak is echter niet in de Gr geformaliseerd. Dat is nu in de voorliggende Gr wijziging gecorrigeerd. De collectieve taken zijn basis- of verzoektaken en onderscheiden zich van deze taken vanwege het gemeenschappelijke opdrachtgeverschap. Deze taken zijn gericht op ketentoezicht, milieucriminaliteit, innovatie, kwaliteitsverbetering en de coördinatie daarvan. Ongeveer 40% van de collectieve taken zijn basistaken, waaronder ketentoezicht, milieucriminaliteit en uitvoeringsbeleid VTH. De deelnemers samen kunnen deze taken opdragen. De uitvoering en kosten van het programma collectieve taken worden vastgelegd in de kadernota en de begroting van de ODBN die voor reactie en/of zienswijze naar de gemeenteraad gaan. Vervolgens wordt jaarlijks daarover verantwoording afgelegd. Het programma collectieve taken wordt volgens een verdeelsleutel toegerekend aan de deelnemers (bijdrage per inwoner voor iedere gemeente + 25% voor de provincie). De bijdrage van de gemeente Uden bedraagt ongeveer 5% en bijna €50.000.

### *1.3 We moeten uitvoering geven aan de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).*

In de nieuwe Wgr zijn enkele duale elementen in de verhouding tussen Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB) doorgevoerd. Deze hebben betrekking op de bevoegdheden van het AB en het DB en zijn uitgewerkt in de artikelen 15 en 18 van de Gr. Ook is de controlerende positie van de raad ten opzichte van het Gr-bestuur versterkt. De versterkte rol van de raad komt tot uitdrukking in een inlichtingenplicht van het Gr-bestuur richting college en raad indien daar om gevraagd wordt. Verder

zijn de bepalingen verduidelijkt omtrent de verantwoording die een AB lid heeft over het regionale beleid. Dit is in hoofdstuk 4 uitgewerkt.

#### *1.4 Het college moet vooraf de besluitvorming toestemming vragen aan de raad.*

De huidige Gr is aangegaan door het college. De aanpassing van de regeling moet dan ook geschieden door middel van besluitvorming in het college. In artikel 51, lid 3 van de Wgr is aangegeven dat het college kan besluiten tot wijziging. Echter, dit kan pas nadat zij daartoe toestemming van de gemeenteraad heeft gekregen. Op basis van het tweede lid van dat artikel is een voorwaarde aan de raad gesteld over de toestemming verlening. De raad kan de toestemming onthouden indien dit in strijd is met het recht of het algemeen belang. Daarnaast is het voor de raad niet mogelijk om op de regeling te amenderen. De gewijzigde Gr kan niet vastgesteld worden indien één deelnemer niet instemt. Alle overige deelnemers hebben de gewijzigde Gr inmiddels vastgesteld.

### **Kanttekeningen**

#### *1.1 Mogelijke verontreinigingskosten zijn niet meer gemeenschappelijk gedeeld.*

Het verwijderen van de nazorgbepaling uit de Gr heeft zowel privaats- als publieksrechtelijk consequenties.

In privaatrechtelijke zin ligt het risico van mogelijke bodemverontreiniging (inclusief grondwater) van de vuilstort Uden bij de SBN. De volgende vragen zijn daarbij van belang. Wie is verantwoordelijk en wie is aansprakelijk bij ernstige bodemverontreiniging, na een eventueel faillissement van de nieuwe eigenaar, en vindt verspreiding van verontreiniging plaats. Dit is onderzocht door Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn NV (PR). Ten aanzien van de eerste vraag trekt PR de volgende conclusie: Uit de geraadpleegde akten en overeenkomsten blijkt dat aangenomen kan worden dat de gemeente volledig gevrijwaard is van elke privaatrechtelijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid met betrekking tot verontreinigingen ter plaatse van de voormalige vuilstortplaats. Zie PR rapport bijlage 5 van 12 oktober 2018. De beantwoording van de verspreidingsvraag is in opdracht van PR door BK ingenieurs BV uitgevoerd. Zie rapport bijlage 7. Ten aanzien van deze vraag concludeert PR dat de voormalige stortplaats Uden geen groot verspreidingsrisico met zich brengt ter zake van eventuele verontreinigende stoffen die in of ter plaatse van deze stortplaats aanwezig zijn. Ook ziet PR geen aanleiding om nadere afspraken te maken met de ODBN. Zie PR rapport bijlage 6 van 9 april 2019. Wel merkt PR op dat recente monitoringsdata ontbreken. De reden daarvoor houdt volgens de huidige eigenaar verband met de stabiliteit van de verontreiniging. In plaats van jaarlijks vindt nu drie jaarlijkse peilbuis monitoring plaats. De meest recente monitoring gegevens zijn op 26 augustus 2019 aan ons toegezonden. De resultaten van de laatste monitoringsgegevens bevestigen de eerdere conclusie dat de verontreiniging zich niet uitbreidt en onder controle is.

Daarnaast is navraag gedaan bij de SBN over de aansprakelijkheid bij een eventueel faillissement. Mocht hiervan sprake zijn dan staat een specifiek voor dat doel opgericht waarborgfonds van SBN garant. De stichting is door het Ministerie aangewezen en heeft een Waarborgfonds BV ingesteld. De SBN heeft aangegeven dat het gecalculeerde vermogen een reëel bedrag vormt om eventuele calamiteiten op te vangen.

Naast het privaatrecht hebben we ook een publiekrechtelijke verantwoordelijkheid. Op de locatie is een Wabo vergunning afgegeven. Hierin zijn onder andere monitoringsvoorwaarden voor het grondwater opgenomen. De ODBN oefent het toezicht en handhaving op deze vergunning uit. Daarnaast geldt voor de locatie een vergunning ingevolge de Waterwet (voorheen Wet verontreiniging oppervlakte wateren). Het afvalwater (percolaat) wordt periodiek bemonsterd. Enerzijds om de waterschaphemming te bepalen en anderzijds om te bepalen of aan de emissiewaarden van de vergunning wordt voldaan. De toezicht en handhaving van de Waterwet vergunning ligt ook bij de ODBN. Het voorgaande maakt aannemelijk dat er geen restrisico valt te verwachten die voor rekening komt van de gemeente Uden.

### *1.2 De uitbreiding van de Collectieve taken is onvoldoende beperkend in de Gr opgenomen.*

De Collectieve taken zijn als programma opgenomen in de Begroting van de ODBN. Besluiten betreffende vaststelling van de begroting, begrotingswijziging en jaarrekening worden genomen met een meerderheid van stemmen, met dien verstande dat de meerderheid van stemmen eveneens ten minste de helft bijdraagt aan de begroting van de omgevingsdienst voor het betreffende kalenderjaar. Bij de behandeling van de gewijzigde Gr zijn bij enkele deelnemers opmerkingen gemaakt met betrekking tot de mogelijke uitbreiding van het programma Collectieve taken. Naar aanleiding hiervan heeft het AB van de ODBN op 29 mei 2019 ingestemd met een nieuwe gewogen besluitvorming, welke in zal gaan op de eerst volgende Gr-wijziging in 2021, zijnde het moment dat de gemeente Haaren uittreedt.

Het nieuwe uitgangspunt (in 2021) is dat een gekwalificeerde meerderheid van het AB is vereist voor uitbreiding van collectieve taken als dit budget een nader te bepalen percentage groter is dan het lopende begrotingsjaar en waarbij dan tevens de vereiste meerderheid minimaal 75% van de deelnemers bedraagt.

### **Financiën**

Niet van toepassing.

### **Communicatie**

Niet van toepassing.

### **Vervolg**

De raden van de zes Land van Cuijk gemeente en Boekel hebben ingestemd met de instelling van de nieuwe GR Afvalinzameling. Het is de bedoeling om de GR afvalinzameling gelijktijdig met de nu voorliggende gewijzigde GR ODBN in werking te laten treden. De beoogde datum van inwerkingtreding is gericht op 1 januari 2020.

Het AB van de ODBN zal na inwerkingtreding van de gewijzigde Gr de Algemene leveringsvoorwaarden vaststellen.

### **Bijlagen**

1. Gewijzigde Gemeenschappelijke regeling ODBN. Stuk nr 18.791142.
2. Toelichting Gemeenschappelijke regeling ODBN. Stuk nr 18.791145.
3. Advies Pels Rijcken. Stuk nr. 18.891576.
4. Advies Pels Rijcken. Stuk nr. 19.139294.
5. Rapport BK ingenieurs B.V. Stuk nr 19.139293.

Uden, 10 september 2019

Burgemeester en wethouders van Uden

de secretaris

de burgemeester

drs. D. van Deurzen

drs. H.A.G. Hellegers